

HSL:N JA KAUNIAISTEN KAUPUNGIN VÄLINEN SOPIMUS SÄHKÖISISTÄ INFORMAATIO- JA LIPUNMYYNTELITTEISTÄ

1 Sopimuksen osapuolet

Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä (jäljempänä HSL), Y-tunnus 2274586-3

ja

Kauniaisten kaupunki (jäljempänä Kunta), Y-tunnus 0203026-2

sekä yhdessä Sopijapuolet.

2 Sopimuksen tausta ja tarkoitus

HSL:n perussopimuksen mukaisesti HSL vastaa toimialueensa joukkoliikenteen matkustajainformaatio- ja muista tietoteknisistä ja telemaattisista järjestelmistä sen mukaan kuin siitä kuntien kanssa tarkemmin sovitaan.

HSL:n ja Kauniaisten kaupungin välisellä sopimuksella sähköisistä informaatio- ja lipunmyyntilaitteista (Sopimus) sovitaan HSL:n ja Kunnan välillä pysäkeille, asemille, terminaaleihin ja muihin julkisiin paikkoihin sekä liikennevaloristeyksiin asennettavien

- joukkoliikenteen sähköisten informaationäyttöjen ja -laitteiden, ja niiden hallintaohjelmistojen hankinnasta, omistuksesta, asennuksista, käytöstä ja ylläpidosta
- liikennevaloetusjärjestelmän risteyslaitteiden hankinnoista, asennuksista ja ylläpidosta sekä valoetuspyyntöjärjestelmän käytöstä
- lipunmyyntilaitteiden hankinnasta, asennuksista, käytöstä ja ylläpidosta
- liityntäpysäköintiin liittyvien laitteiden ja infojärjestelmän hankinnasta, asennuksista, käytöstä ja ylläpidosta
- tietoliikenteeseen ja sähkönsyöttöön liittyvistä vastuista sekä
- liikennöintiin, terminaaleihin ja kuljettajatoimintoihin liittyvien telemaattisten laitteiden hankinnasta, asennuksista, käytöstä ja ylläpidosta.

Sopimus ei koske kiinteitä staattisen informaation opastuslaitteita, niihin liittyviä valaistus-, kiinnitys- tai tiedonsiirtoratkaisuja eikä digitaalisen mainonnan ratkaisuja, vaikka niissä esitettäisiin myös HSL-informaatiota.

Sopimus ei koske sitä joukkoliikenneinfraa, josta osapuolten kesken on sovittu Sopimuksessa joukkoliikenneinfran kustannusten korvaamisesta (infrasopimus) 7.12.2001.

3 Joukkoliikenteen sähköiset informaationäytöt ja -laitteet sekä niiden hallintaohjelmistot

HSL:n joukkoliikenteen sähköisiä informaationäyttöjä ja -laitteita hallitaan yhdellä tai useammalla hallintajärjestelmällä. HSL vastaa hallinnoimiensa informaatiolaitteiden laiterekisteristä ja laitehallinnasta.

Näytöissä esitetään joukkoliikenteen aikataulu- ja poikkeustietoa sekä yleistä joukkoliikenneinformaatiota. Aikataulutiedot voivat perustua suunniteltuun tai ajantasaiseen tietoon.

HSL vastaa sopimuksista näyttöjen sisällönhallintaohjelmistojen toimittajien kanssa.

3.1 Näyttöjen ja informaatiolaitteiden hankinta ja omistus

Isoissa infrastruktuurin uusi- ja perusparannusinvestointihankkeissa, kuten terminaalit (esim. Kamppi, Tikkurila ja Matinkylä), asemat (esim. Pasilan asema), merkittävät joukkoliikenteen vaihtopaikat ja runkolinjojen perustaminen (esim. 550, 560, Raidejokeri), Kunta johtaa hanketta ja sisällyttää informaationäyttöjen ja -laitteiden asennuspaikat, sähkönsyötön ja kaapeloinnit osaksi infrahanketta.

Kunta hankkii informaationäytöt ja mahdolliset muut informaatiolaitteet Kunnan vetämissä infoinfrahankkeissa HSL:n asettamien teknisten vaatimusten ja ylläpitovaatimusten mukaisesti. Näissä hankkeissa Kunta vastaa myös informaatiolaitteiden ja -näyttöjen asennuksista ja asennustarvikkeista HSL:n ohjeiden mukaisesti. Lähtökohta on, että mikäli informaationäytöt ja mahdolliset muut informaatiolaitteet sisältyvät infrahankkeeseen sen hankesuunnitelmassa, sisältyvät ne infrasopimukseen. Siltä osin kuin informaationäytöt ja muut informaatiolaitteet eivät tule infrasopimuksen soveltamisen piiriin, läpilaskuttaa Kunta ne HSL:ltä.

Infrahankkeen kustannukset jaetaan HSL:n ja Kunnan kesken kuten infrahankkeiden osalta on sovittu (sopimus joukkoliikenneinfran kustannusten korvaamisesta 13.10.2011).

Edellä mainittujen informaationäyttöjen ja muiden sähköisten informaatiolaitteiden operointivastuu siirtyy HSL:lle heti uuden infrakohteen käyttöönoton myötä. Selvyden vuoksi todetaan, että Kunta kuitenkin huolehtii hankkimiensa näyttöjen takuuvielvoitteista takuuajana.

HSL hankkii muut, lähinnä yksittäisille pysäkeille asennettavat informaationäytöt ja -laitteet ja vastaa niiden asennuksista. Asennuskohteet ja hankinta-aikataulut valmistellaan HSL:n ja Kunnan yhteisessä seurantaryhmässä.

HSL ja Kunta tekevät matkustajainformaationäyttöjen ja muiden sähköisten matkustajainformaatiolaitteiden uusi- ja korvausinvestoinnit yhteistyössä ennakoiden ja suunnitellen. Kunta ei saa hankkia HSL:ltä läpilaskutettavia matkustajainformaationäyttöjä ja muita sähköisiä matkustajainformaatiolaitteita ilman HSL:n kirjallista lupaa.

3.2 Asennukset

Vastuunjako asennuksissa on kuvattu kohdassa 3.1.

Kunnan vastuulla on hoitaa käyttökohteen tarvittavat luvat, valmis asennuspaikka rakenteineen, sähkönsyöttö sekä erikseen sovittaessa kiinteä tietoliikenneyhteys.

Sähkönsyötöstä ja tietoliikenteestä on sovittu tarkemmin luvussa 6.

Kaikki kehittämissuunnitelmat ja tarpeet kummankin osapuolen osalta käsitellään HSL:n ja Kunnan välisessä seurantaryhmässä.

Kunta ei peri näyttöjen sijoituksista vuokraa HSL:ltä. HSL ei peri näyttöjen ja muiden sähköisten informaatiolaitteiden asennuksista maksua kunnalta.

Jos asennettu näyttö tai muu informaatiolaitte joudutaan joko tilapäisesti tai lopullisesti poistamaan HSL:stä riippumattomasta syystä, vastaa Kunta irrotuksista ja uudelleenasennuksista tai ainakin niistä aiheutuvista kustannuksista.

3.3 Käyttö

HSL vastaa informaationäyttöjen ohjausjärjestelmästä ja sen ylläpidosta sekä kehittämisestä.

Ohjausjärjestelmään on toteutettu erillinen terminaalin hallintänäkymä.

Ohjausjärjestelmän rajattu käyttöoikeus voidaan myöntää myös kunnan osoittamalle terminaalitoimintoja ylläpitävälle taholle.

3.4 Ylläpito ja huolto

HSL:n vastaa joukkoliikenneinformaatioon liittyvien sähköisten näyttöjen ja informaatiolaitteiden ylläpidosta, huollosta, sisällöstä ja ylläpidon kustannuksista.

Sähkön ja tietoliikenteen syötön osalta HSL:n vastuun rajapintana ovat informaationäytön tai -laitteen kiinteät liittimet.

Kunta vastaa pysäkeillä ja terminaaleissa olevien informaationäyttöjen ja -laitteiden puhtaanapidosta.

HSL vastaa paristokäyttöisten informaationäyttöjen ja -laitteiden paristohuollosta.

4 Liikennevaloetusjärjestelmän risteyslaitteet ja valoetuspyyntöjärjestelmä

4.1 Risteyslaitteiden hankinnat ja asennukset

Kunta vastaa liikennevaloetusjärjestelmässä tarvittavien risteyslaitteiden hankinnasta ja ylläpidosta.

Risteyslaitteiden hankinnan osalta kunta tekee tiivistä yhteistyötä HSL:n kanssa, jotta risteyslaitteiden tekninen yhteensopivuus joukkoliikenneajoneuvojen informaatiojärjestelmän kanssa voidaan taata.

HSL vastaa joukkoliikenneajoneuvojen teknisestä ratkaisusta, jolla valoetuspyyntöjä voidaan välittää ajoneuvoista liikennevaloristeysten kojeille.

4.2 Etuuksien ohjelmointi ja liikennevaloetuspyyntöjen hallintajärjestelmä

Kunta vastaa risteysiin tehtävistä etuusohjelmoinneista osana Kunnan liikennepolitiikkaa.

HSL vastaa liikennevaloetuspyyntöjen hallintajärjestelmästä ja tarjoaa Kunnalle käyttöliittymän nk. ilmaisupisteiden hallintaan.

Liikennevaloetuuksien kehittämistä koskevat suunnitelmat käsitellään yhteisessä seurantaryhmässä.

5 Lipunmyyntilaitteet

HSL:n joukkoliikenteen lipunmyyntilaitteilla tarkoitetaan monilippu- ja kertalippuautomaatteja sekä matkakortin lukulaitteita terminaaleissa, asemilla ja pysäkeillä.

HSL vastaa hallinnoimiensa lipunmyyntilaitteiden laitehallinnasta.

HSL vastaa sopimuksista lipunmyyntilaitteiden toimittajien kanssa.

5.1 Lipunmyyntilaitteiden hankinta ja omistus

HSL hankkii ja omistaa kaikki lipunmyyntilaitteet.

Isoissa infrastruktuurin uusi- ja perusparannusinvestointihankkeissa, kuten terminaalit (esim. Kamppi, Tikkurila ja Matinkylä), asemat (esim. Pasilan asema), merkittävät joukkoliikenteen vaihtopaikat ja runkolinjojen perustaminen (esim. 550, 560, raidejokeri), Kunta johtaa hanketta toimien tarpeellisessa ja välttämättömässä yhteistyössä hankkeen toteuttajatahon kanssa ja sisällyttää lipunmyyntilaitteiden asennuspaikat, sähkönsyötön ja kaapeloinnit osaksi infrahanketta. Infrahankkeen kustannukset jaetaan HSL:n ja Kunnan kesken kuten infrahankkeiden osalta on sovittu (sopimus joukkoliikenneinfran kustannusten korvaamisesta 16.12.2011).

Yksittäisten lipunmyyntilaitteiden (esim. pysäkkikatoksien lipunmyyntilaitteet) hankinta, asennus, käyttöönotto ja sähkösuunnittelu kuuluvat HSL:lle. Kunta vastaa kaivuista, kaapeloinneista, perustuksista ja sähkötöistä ja läpilaskuttaa ne HSL:ltä.

Pysäkkien, asemien ja terminaalien osalta Kunnan vastuulla on hoitaa käyttökohteen tarvittavat luvat, valmis asennuspaikka rakenteineen, sähkönsyöttö sekä erikseen sovittaessa kiinteä tietoliikenneyhteys.

Sähkönsyötöstä ja tietoliikenteestä on sovittu tarkemmin luvussa 6.

Kaikki kehittämissuunnitelmat ja tarpeet kummankin osapuolen osalta käsitellään HSL:n ja Kunnan välisessä seurantaryhmässä.

Kunta ei peri lipunmyyntilaitteiden sijoituksista vuokraa HSL:ltä. HSL ei peri lipunmyyntilaitteiden asennuksista maksua kunnalta.

5.2 Käyttö, ylläpito ja huolto

HSL vastaa lipunmyyntilaitteiden käytöstä, ylläpidosta ja teknisestä huollosta.

6 Liityntäpysäköintilaitteet

Liityntäpysäköinnin laitteet ovat katuverkkoon kuuluvia liikenteenhallintalaitteita. Niiden hankinta ja ylläpito kuuluvat Kunnalle.

Hankintakustannusten jakamisesta sovitaan erikseen sijaintikunnan, muiden hyötyjäkuntien ja valtion kanssa.

Kunta vastaa, että liityntäpysäköintiä koskevat tiedot pysäköintipaikoittain ovat ajan tasalla LIIPi-tietojärjestelmässä. HSL myöntää Kunnalle tietojen ylläpito-oikeuden LIIPi-tietojärjestelmään.

Jos liityntäpysäköintialueesta voidaan kerätä reaaliaikaista käyttöastetietoa, välittää Kunta sen HSL:n LIIPi-tietojärjestelmään HSL:n määrittelemän rajapinnan kautta.

Käytettäessä matkakorttitunnistusta joukkoliikenneasiakkuuden todentamiseen, Kunta vastaa todentamiseen käytettävien laitteiden liitettävyydestä HSL:n tarjoamaan tietojärjestelmärajapintaan.

Jos asiakkaalle tarjotaan tunnistautumisen lisäksi mahdollisuus maksaa joukkoliikennematka matkakortin arvolla, liityntäpysäköintiin tarvitaan HSL:n matkakortinlukija. HSL toimittaa Kunnan pyynnöstä kortinlukulaitteet kohteeseen. Kunta vastaa sähköstä ja tietoliikenteestä, jos sopiva paikallinen yhteys on tarjolla. Muussa tapauksessa HSL vastaa tietoliikenteestä. Jos liityntäpysäköinnistä peritään erillinen maksu, sen järjestäminen kuuluu Kunnan vastuulle.

7 Tietoliikenteeseen ja sähkösyöttöön liittyvät vastuut

7.1 Tietoliikenne

Ensisijaisesti käytetään Kunnan järjestämää kiinteää tietoliikenneyhteyttä luotettavuuden ja kokonaistaloudellisuuden takia. Kunta tarjoaa tietoliikenneyhteyden käyttöoikeuden HSL:lle maksutta. Kunta vastaa yhteyden toimivuudesta ja ylläpidosta. HSL sitoutuu Kunnan tarjoaman verkon käytössä noudattamaan Kunnan tietotekniikka- ja tietoturvamääräyksiä.

Kunta ei takaa tietoliikenneverkon suorituskyvylle mitään ennalta määrättyä laatutasoa. Viat pyritään kuitenkin korjaamaan mahdollisimman pian ja niistä ilmoitetaan HSL:n nimeämälle yhteyshenkilölle.

Tietoliikenneverkon huoltoalueen rajapintana toimivat informaatiolaitteen kiinteät liittimet.

Jos kohteessa ei ole käytettävissä kunnan tai kiinteistön tarjoamaa tietoliikenneyhteyttä, hankkii HSL ja vastaa tietoliikenneyhteyksistä ja niihin liittyvistä laitteista (Kiinteät-, mobiili-, ADSL- ja Satel- yhteydet).

Viestintäviraston myöntämät Satel-tukiasemien käytössä olevat taajuudet ovat HSL:n hallinnassa ja HSL vastaa niiden kustannuksista.

HSL vastaa aina patterinäyttöjen tietoliikenteestä, joka hoidetaan joko Digitan FM-lähetysten avulla tai mobiili-ratkaisulla.

Jos kohteessa on sellaisen kolmannen osapuolen tarjoama tietoliikenneyhteys, jonka kanssa Kunnalla on jokin kaupallinen sopimus, voidaan tietoliikenneyhteys luovuttaa maksutta soveltuvin osin myös HSL:n käyttöön.

7.2 Sähkö

Sopijapuolet pyrkivät järjestämään pysäkeillä ja terminaali-alueilla sähkön tarjoamisen mahdollisimman tarkoituksenmukaisella tavalla.

Kunta vastaa informaationäyttöjen ja -laitteiden sähkönsyöttöinfrastruktuurista ja urakoinnista. Sähköverkon huoltoalueen rajapintana toimivat informaatiolaitteen kiinteät liittimet.

Jos kaapeloinnin uudistaminen on osa kiinteistön tai katualueen urakkaa, vastaa siitä Kunta tai kiinteistö infrasopimuksen mukaisesti (sopimus joukkoliikenneinfran kustannusten korvaamisesta 13.10.2011).

Jos pysäkillä tai kiinteistössä on sähköliittymä, voidaan HSL:n informaatio- ja lipunmyyntilaitteet liittää siihen veloitusetta, ellei liittämisestä aiheudu kohtuutonta haittaa.

Jos kohteessa on sellaisen kolmannen osapuolen tarjoama sähköliittymä, jonka kanssa Kunnalla on jokin kaupallinen sopimus, voidaan sähköliittymä luovuttaa maksutta soveltuvin osin myös HSL:n käyttöön. Muissa tapauksissa Kunta tilaa sähköliittymän kohteeseen ja läpikäsittelee siitä aiheutuvat kustannukset HSL:ltä.

8 Terminaali- ja asematoiminnot

8.1 Liikennöintiin ja kuljettajatoimintoihin liittyvät telemaattiset laitteet terminaaleissa ja asemilla

Kunta vastaa terminaalitoimintoihin liittyvistä laitteista, joita ovat esimerkiksi laituriovet, laitureita tarkkailevat ultraäänitunnistimet, matkustajavirtoja ohjaavat sähköiset symbolit ja matkustajadataa keräävät anturit, peruutuskamerat ja -näytöt, vapaalaturinäytöt sekä valvontakamerat. Ne ovat osa liikenneterminaalien kiinteistöä tai toiminnallista kokonaisuutta ja kuuluvat Kunnalle infrasopimuksen (sopimus joukkoliikenneinfran kustannusten korvaamisesta 13.10.2011) piiriin.

HSL vastaa ainoastaan matkustajainformaatioon liittyvistä sähköisistä näytöistä ja laitteista.

HSL antaa veloituksetta asiantuntija-apua terminaali- ja kuljettajatoimintojen telematiikkalaitteisiin liittyen, mutta ei vastaa niiden hankinnasta eikä kunnossapidosta. Tiettyjä tietoja em. järjestelmistä voi olla tarpeen saada myös matkustajainformaation tarpeisiin. Tähän liittyvät rajapintatarpeet on syytä määrittellä yhteistyössä ennen järjestelmien hankintaa.

8.2 Ennakkovaroitusnäytöt

Kunta vastaa ennakkovaroitusnäyttöjen hankinnasta ja ylläpidosta. Ennakkovaroitusnäytöt ovat osa katuverkon liikenteenhallintaa.

HSL tarjoaa näytöissä esitettävään informaatioon avoimet tietorajapinnat ja hallintaohjelmiston.

8.3 Paloilmaisimiin liittyvät toiminnallisuudet

Terminaalien ja asemien paloilmaisintoiminnallisuudet kuuluvat terminaalitoimintoihin ja siten Kunnalle tai terminaalista tai asemasta vastaavalle kiinteistöyhtiölle.

Sähköisiä matkustajainformaationäyttöjä ei ole syytä käyttää ensisijaisena evakuointiohjeiden välityskanavana. HSL ei ota vastuuta esimerkiksi näyttöjenhallintaohjelmiston tai hallussaan olevien informaationäyttöjen toimivuudesta mahdollisessa evakuointitilanteessa.

9 Yhteistyön periaatteet ja erimielisyyksien ratkaiseminen

Sopijapuolet noudattavat sopimuksen soveltamisessa ja kaikessa yhteistyössä hyvän kumppanuuden periaatteita sekä ottavat toiminnassaan ja päätöksenteossään huomioon myös toisen sopijapuolen edut ja tavoitteet.

Sopimuksen toteutumista seuraa sopimuksen seurantaryhmä, joka kokoontuu HSL:n kutsumana vähintään kaksi kertaa vuodessa.

Sopijapuolten mahdolliset erimielisyydet sovitaan neuvottelemalla. Mikäli neuvotteluissa ei päästä sopijapuolia tyydyttävään ratkaisuun, erimielisyydet ratkaistaan Helsingin käräjäoikeudessa.

Sopimuksen tulkinnassa noudatetaan Suomen lakia.

10 Yhteyshenkilöt ja seurantaryhmä

Sopimuksen yhteyshenkilöt ja seurantaryhmän kokoonpano on esitetty liitteessä 1.

11 Sopimuksen muuttaminen ja siirtäminen

Kaikki muutokset sopimukseen tehdään kirjallisesti.

Mikäli sopimuksen lähtökohdissa tai muissa sopimuksen toteuttamiseen ja soveltamiseen vaikuttavissa olosuhteissa tapahtuu merkittäviä muutoksia, sopijapuolet neuvottelevat muutosten vaikutuksista sopimuksen sisältöön.

Sopijapuoli ei saa siirtää sopimusta kolmannelle ilman toisen sopijapuolen suostumusta.

12 Sopimuksen voimassaolo, irtisanominen ja purkaminen

Tämä sopimus astuu voimaan, kun molemmat osapuolet ovat sen allekirjoittaneet. Sopimus on voimassa toistaiseksi.

Sopimuksen irtisanomisaika on 6 kuukautta + seuraava kokonainen kalenterivuosi. Irtisanominen tulee tehdä kirjallisesti.

Kummallakin sopijapuolella on oikeus purkaa sopimus, mikäli toinen sopijapuoli on tullut kykenemättömäksi vastaamaan sopimuksen mukaisista velvoitteista.

Helsingissä xx. päivänä _____kuuta 2019

HELSINGIN SEUDUN LIIKENNE -KUNTAYHTYMÄ

Suvi Rihniemi
toimitusjohtaja

Hannu Heikkinen
osaston johtaja

KAUNIAISTEN KAUPUNKI

XXXXXXXXXXXXXX
XXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXX
XXXXXXXXXXXXXX

LIITTEET 1: Yhteyshenkilöt ja seurantaryhmä